

श्रीहिमवदाचार्यनिर्मिता स्थविरावली

-(मूलना) संशोधक :-

मुनिराज श्री पुण्यविजयजी महाराज

तथा

पंडित लालचंद्र भगवानदास गांधी

मूलना प्रकाशक : आचार्य श्री विजय वल्लभसूरीश्वरजी शिष्य

विजय ललितसूरिजी उपदेशधी अरबूट निवासी

शा. वीरायेंद उपयेंदजी मातुश्री टीपुआईना स्मरणार्थे

भावानुवाद-संपादन-संकलन:- पंथ्यास श्रीगुणसुंदर विजयजीगणी.

नमिऊण चढमणं, तित्थयरं तं परं पयं पत्तं ।

इंदभूइं गणनाइं, कहोमि थैरावलीं कमसो ॥ १ ॥

सोहम्मं मुणिनाइं, पढमं वंदे सुभत्तिसंजुत्तो ।

जस्सेरो परिवाओ(रो), कण्णरुक्खु व्व वित्थरिओ ॥ २ ॥

तप्पयत्तंकरणं तं, जंबूणामं महामुणिं वंदे ।

चरमं कैवल्लिणं खु, जिणमयगयणंगणे मित्तं ॥ ३ ॥

पभवं मुणिगणपवरं, सुरवरगणवंदियं नमंसामि ।

जस्स कित्तिवित्थरो, अज्ज वि भाइ तिहुयणे सयले ॥ ४ ॥

सिज्जंभवं मुणिंदं, तप्पयगयणे पभायरं वंदे ।

मणगट्ठं पविरइयं, सुयं दसवेआलियं जेण ॥ ५ ॥

जसभदो मुणिपवरो, तप्पयसोहकरो परो जाओ	
अठ्ठमणंदो मगहे, रज्जं कुणइ तया अइलोही	॥ ६ ॥
वंदे संभूइविजयं, भदबाहुं तहा मुणिं पवरं	
चउइसपुव्वीणं खु (खलु), चरमं कयसुत्त-निज्जतिं	॥ ७ ॥
थूलभदो मुणंदो, पदंड (मयण) सिंधुरकुसो जयइ	
विउला जस्स य कित्ति(त्ती), तिलोयमज्जे सुवित्थरिआ	॥ ८ ॥
अज्जमहागिरिथेरं, वंदे जिणकप्पिणं मुणिं पढमं	
अज्जसुहत्थिं थेरं, थेरकप्पिणं तहा नाहं	॥ ९ ॥
सुट्ठिय-सुप्पडिवुट्ठे(बुद्धे), अज्जे दुत्ते वि ते नमंतामि	
भिक्खुरायकलिंगा-हिवेण सम्माणिए जिट्ठे	॥ १० ॥

जं रयणिं च णं वद्धमाणो तित्थयरो निव्वुओ, तम्मि य रयणीए जिट्ठस्स इंदभूइस्स अणगारस्स गोयमस्स केवलवरनाणदंसणे समुप्पण्णे । तओ थेरस्स णं अज्जसुहुम(हम्म)स्स अग्गिवेसायणगुत्तस्स निगंठगणं समप्प इंदभूई वीराओ दुवालसवासेसु विइक्कंतेसु निव्वुओ । वीराओ णं वीसेसु वासेसु विइक्कंतेसु अज्जसुहम्मो णिव्वुओ । तप्पए अज्जजंबूणामधिज्जो थेरो होत्था, वीराओ सत्तरिवासेसु विइक्कंतेसु मयंतरे चउसट्ठीवासेसु विइक्कंतेसु पभवसामिणं गणं समप्प अज्जजंबू णिव्वुओ । पभवत्तामी वि सेज्जंभवायरियं णियपए ठावित्ता वीराओ पंचहत्तरिवासेसु विइक्कंतेसु सगं पत्तो । सेज्जंभवो वि णियपए जसोभद्दायरियं ठा(व)इत्ता वीराओ णं अडहियन्नवइवासेसु विइक्कंतेसु सगं पत्तो । जसोभदो वि णं वीराओ सयाहियडयालीवासेसु विइक्कंतेसु सगं पत्तो । नप्पए णं दुवे थेरे अंतेवासी होत्था-अज्जसंभूइविजए मादरसगुत्ते थेरे अज्जभदबाहु पाइणसगुत्ते । संभूइविजयो वि वीराओ सयाहियछावन्नवासेसु विइक्कंतेसु सगं पत्तो । थेरे णं अज्जभदबाहु वि चरमचउइसपुव्विणो सगडालपुत्तं अज्ज थूलभदं णियपए ठावइत्ता वीराओ णं सयाहियसत्तरिवासेसु विइक्कंतेसु पक्खेणं भत्तेणं अपाणएणं कुमारगिरिमि कलिंगे पडिमं ठिओ सगं

पत्तो । धेरस्स णं अज्जथूलभदस्स दुत्ते धेरे अंतवासी होत्था-धेरे अज्जमहागिरी
धेरे अज्जसुहत्थी य ।

वुच्छिन्ने जिणकप्पे काही जिणकप्पतुलणमिह धोरो ।
तं वंदे मुणिवसहं महागिरिं परमचरणधरं ॥ १ ॥

जिणकप्पि(य)परिकम्मं जां कारी जस्स संथवमकासी ।
कुमरगिरिम्मि सुहत्थी तं अज्जमहागिरिं वंदे ॥ २ ॥

तेणं कालेण तेणं समएणं समणं भगवं महावीरं विअरइ रायणिहम्मि
णयरे । सेणिओ बिंबिसारावरणामधिज्जो णिवो समणस्स भगवओ महावीरस्स
समणोवासगो(ण)योवेओ सुसट्ठो आसी । पुव्विं णं पासारहाइचलणजुअलपूए
णेगणिगंठाणिगंठीहिं प्रडिसेविः कलिंगणामधिज्जजणवयमंडण-तित्थभूअ-
कुमर-कुमारीणामधिज्ज-पव्वयजुअले तेणं सेणियवरणिवेणं सिरिसहंस-
जिणाहिवस्साईवमणोहरो जिणपासाओ णिम्माइओ होत्था । तम्मि य णं
सुवण्णमयी रिसहेसपडिमा सिरिसोहम्मगणहरेहिं पडिट्ठिआ
आसी । पुणो वि तेणं कालेणं तेणं समएणं तेणेव सेणियवरणिवेणं णिगंठाणं
णिगंठीणं य वासावासट्ठं तम्मि य पव्वयजुअलम्मि अणेगे लेणा उक्किणाइया ।
तत्थ ठिआ णेगे णिगंठां णिगंठीओ णं वासासु धम्मजागरणं कुणमागा
झाणज्झयणंजुआ सुहंसुहेणं णाणाविहतवकम्मट्ठिया वासावासं कुणंति ।
सेणियणिवपुत्तो अजायसत्तू कोणियावरणामधिज्जो णियपिउस्स णं सत्तूभूओ
पिउं पंजरम्मि णिक्खिइत्ता चण्डेइणामधिज्जं णयरिं ठावइत्ता तत्थ रज्जं कुणइ ।
से वि य णं णियपिउं व्व जिणधम्माराहणट्ठो उक्किट्ठो समणोवासओ आसी ।
तेण वि तित्थभूए कलिंगट्ठे तम्मि य कुमर-कुमारीगिरिजुअले णियणामंकिया
पंच लेणा उक्किणाइया । परं पच्छाऽईवतोहाहिमाणाहिहुओ सयं
चक्रवट्ठित्तमहितसंतो कयमालदेवमारिओ णरयं पत्तो । वीराओ णं सयरिवायेसु
विइक्कंतेसु पासस्स णं अरहाओ छट्ठे पए धेरे रयणप्पहणामधिज्जे आर्यारया
संजाया । तेहिं णं उवएसपुरिम्मि एगलक्खाहियअसीइसहस्सा खत्तिपुत्ता
पडिबोहिया, जिणधम्मं पडिवत्ता उवएसणामधिज्जे वंसे ठाइया । वीराओ
णं इगतीसाइवासेसु विइक्कंतेसु कोणियपुत्तो उदाइणिवो पाडलिपुत्तं णयरं

ઠાડતા તત્થ ણં મગહાહિવચ્ચં પાલેમાણે ચિદ્દહ । તેણં કાલેણં તેણં સમણં
 કેળાવિ તસ્સ સત્તુણા તં જિણધમ્મમ્મિ દઢં સુસદ્ધં નાઠુણ ણિમેઠવેસે ધિત્તૂણ
 ધમ્મકહા-સાવણમિસેણેગંતેણં તસ્સાવાસં ગંતૂણેસો ઉદાઈણિવો મારિઓ ।
 સમણે ભગવં મહાવીરં ણિચ્ચુણ સદ્ધિવાસેસુ વિદ્ધકંતેસુ પદમો પંદનામધિજ્ઞો
 ણાહપુત્તો પગડહિં પાહલિપુત્તમ્મિ રજ્ઞે ઠાહઓ । તસ્સ ણં વંસમ્મિ કમેણં
 પંદનામધિજ્ઞા ણય ણિવા જાયા । અટ્ટમો ય પંદો અઈવલોહાહિવંતો
 મિચ્છત્તંધો ણિયવેરોચણમાહણમંનિપેરિઓ કલિંગવિસયં પાહિઠુણ પુલ્લિં તત્થ
 તિત્થમ્મુઅકુમ્મપ્પચ્ચુપ્પિં સેણિયણિવકારિયરિસદ્ધેસજિણવાસાયં ભંજિઠુણ તઓ
 સોવણીયઠસર્ભાજિણપાડમં ધિત્તૂણ પાહલિપુત્તમ્મિ ણિયણયરં સમાગઓ ।
 તયણંતરં વીરાઓ ઇગસયાહિયચ્ચઉવત્તવાસેસુ વિદ્ધકંતેસુ ચાણિગાણુણીયો
 મોરિયપુત્તો ચંદગુત્તો ણયમં પંદણિવં પાહલિપુત્તાઓ ણિક્કાસીય સયં મગહાહિવો
 જાઓ । સે ણં પુલ્લિં મિચ્છત્તરત્તો સોગયાણુઓ સમણાણં ણિમંઠાણં ઉપ્પિં
 વિ દોસી આસી, પચ્છા ણં ચાણિગાણુણીઓ જિણધમ્મમ્મિ દઢસદ્ધો
 અઈવપરક્કમજુઓ જુણ(વ)-નાહિવસિલક્કિસેણં સદ્ધિં મિત્તિભૂઓ સયં
 ણિયરજ્જવિત્થરં કુળમાઓ વિઘ્નર । તેણં ણિયમોરિયસંવચ્છરો ણિયરજ્જમ્મિ
 ઠાહઓ । વીરાઓ ણં ઇગસયાહિયચ્ચઉરાસીહવાસેસુ વિદ્ધકંતેસુ ચંદગુત્તો ણિવો
 પન્નોઞં પન્તો । તેણં કાલેણ તેણં સમાણં તસ્સ પુત્તો વિંદુસારો પાહલિપુત્તમ્મિ
 રજ્ઞે ઠિઓ । સે ણં જિણધમ્મારાહમો પવરસદ્ધો જાઓ । પળવીસવાસા જાવ
 રજ્ઞં પાહુણિત્તા વીરાઓ ણવાહિયદુસયવાસેસુ વિદ્ધકંતેસુ ધમ્મારાહણપરો સમં
 પન્તો । તઓ વીરઓ ણવાહિયદુસયવાસેસુ વિદ્ધકંતેસુ તસ્સ પુત્તો અસોઓ
 પાહલિપુત્તમ્મિ રજ્ઞે ઠિઓ । સે ણિય ણં પુલ્લિં જિણધમ્માણુણીઓ આસી ।
 પચ્છા રજ્જલાહાઓ ચઉવામાણતરં સુગયસમણપવચ્ચં કાઠુણ ણિયં દુકં
 પિયદંસીનામધિજ્ઞં ઠાહતા સુગયપરુવિયધમ્મારાહણપરો જાઓ
 અઈવવિક્કમાકંતમહીચલમંડલો સે કલિંગ-મરહટ્ટ-સુરદ્વાહ-જળવયાણિ
 સાહીણાણિ કિચ્ચા તત્થ ણં સુગયધમ્મવિત્થરં કાઠુણાળેગે સુગયવિહારા ઠાહયા
 જાવ પચ્છિમગિરિમ્મિ વિંજ્ઞાયલાહસુ સુગયાહસમણ-સમણીણં વાસાવાસદ્ધમણે
 લેણા ઠક્કિણાહયા, અળેગે સુગયપહિમાઓ વિવિહાસણદ્ધિઆ તત્થ ઠાહઆ ।
 ઠક્કિતસેલાહણાઠાળેસુ ણિયણામંકિયા આણાલેહા થૂમ્મસિલાઈસુ ઠક્કિણાહયા ।

सीहल-चीण-बंभाइदीवेसु सुगयधम्मवित्थरद्वं पाडलिपुत्तम्मि णयरे
सुगयसमणाणं गणमेलावगं किच्चा-तस्स णं सम्मयाणुसारेणं अणैगे
सोगयसमण्णा तत्थ तेण पेसिया । जिणधम्मिणं निगंठ - णिगंठीणं वि
सम्माणं कुणमाणो से ताणं पइ कया वि दोसं ण पत्तो । इमस्सासोअ
णिवस्साणेगाणं पुत्ताणं मज्झे कुणालणामधिज्जो पुत्तो रज्जारिहो हुत्था ।
तं णं विमाउओ अहिखिज्जमाणं णाऊणासोएण णिवेण णियपगिइजुओ से
अवंतीणयरीए ठाइओ । परं विमाउपओगेणं तत्थ से अंधीभूओ । तमद्वं
सोच्चा असोअणिवेणं कोहाक्कंतेणं तं णियभज्जं मारित्ता दोसंपराडवरे वि अणेगे
रायकुमारा मारिया । पच्छा कुणालपुत्तं संपइणामधिज्जं रज्जे ठाइत्ता से णं
असोअणिवो वीराओ चत्तालीसाहियदोसयवासेसु विइक्कंतेसु परलोअं पत्तो ।
संपइणिवो वि पाडलिपुत्तम्मि णियाणेगसत्तुभयं मुणित्ता तं रायहाणि तच्चा
पुव्विं णियपिउभुत्तिलद्धावंतीणयरीम्मि ठिओ सुहंसुहेणं रज्जं कुणइ । से णं
संपइणिवजीवो पुव्विम्मि भवे एगो दरिहो दु(द)मगो आसी । भोयणट्ठा
अज्जसुहत्थिसमीवे दिक्खिऊणाव्वत्तसामाइअजुओ जावेगं दिणं सामण्णं
पाउणित्ता कुणालपुत्तत्ताए समुप्पण्णो आसी । इओ थेरे अज्जसुहत्थि-
आयरिया विहारं कुणमाणा णिगंठपरिअरजुआ अवंतीए णयरीए पत्ता । तत्थ
णं जिणपडिमारहज्जत्तम्मि चलमाणा णियपासायगउक्खट्टिएणं संपइणिवेण ते
दिट्ठा । खिप्पामेव जायजाइसमरो से संपइणिवो तेसिं णं अज्जसुहत्थी णं
समीवे समेओ । आयरियाण य वंदिऊण कयंजलिपुडो णियपुव्वजम्मकहं
भणित्ताडईवविणयोवगओ कहइ भयवं ! तुम्ह पसाएणं मए दु(द)मगेणावि
एयं रज्जं तद्धं, अह णं किं सुकयं करेमि ? एयं णिववयणं सोच्चा
सुयोवयोगोवेएहिं अज्जेहिं बुत्तं-अह तुमि पहावणापुव्वं पुणो वि जिणधम्माराहणं
आगमेसिसग्गमुक्खफलदायगं भविस्सइ । इइ सोच्चा संपइणिवेणं तत्थ
अवंतीणयरीए बहुणिगंठ-णिगंठीणं परिसा मेलिया, णियरज्जम्मि
जिणधम्मप्पभावणवित्थरद्वं णाणाविहगामणयरेसु समणा पेसिया,
अणज्जजणवए वि जिणधम्म-वित्थरो-कारिओ, अणेगजिणपडिमोवेय-
पासायालंक्रिया पुढवी कारिया । अह वीराओ दोसयतेणऊइवासेसु विइक्कंतेसु
जिणधम्माराहणपरो संपइणिवो सगं पत्तो । पाडलिपुत्तम्मि य णयरे

असोअणिवपुत्तो पुण्णरहो वि वीराओ तेयालीसाहिय-दोसयवासेसु विइक्कंतेसु सुगयधम्माराहगो रज्जम्मि ठिओ । से वि य णं वीराओ दोसयअसीइवासेसु विइक्कंतेसु नियपुत्तं वुड्ढरहं रज्जे ठावइत्ता परलोअं पत्तो । तं वि सुगयधम्माणुं वुड्ढरहं णिवं मारित्ता तस्स सेणाहिवइ-पुष्फमित्तो वीराओ णं तिसयाहियचउवासेसु विइक्कंतेसु पाडलिपुत्तरज्जे ठिओ । अह वेसालीणयराहिवो चेडओ णिवो सिरिमहावीरतित्थयरस्सुक्किट्ठो समणोवासओ आसी । से णं णियभाइणिज्जेणं चंपाहिवेणं कूणिगेणं संगामे अहिणिक्खित्तो अणसणं किच्चा सगं पत्तो । तस्सेगो सोहणरायणामधिज्जो पुत्तो तओ उच्चलित्तो णियससुरस्स कलिंगाहिवस्स सुलोयणणामधिज्जस्स सरणं गओ । सुलोयणो वि णिपुत्तो तं सोहणरायं कलिंगरज्जे ठावइत्ता परलोआतिही जाओ । तेणं कालेणं तेणं समएणं वीराओ अट्ठारस्सवासेसु विइक्कंतेसु से सोहणराओ कलिंगविसए कणगपुरम्मि रज्जे अभिसित्तो । से वि य णं जिणधम्मरओ तत्थ तित्थभूए कुमरगिरिम्मि कयजत्तो उक्किट्ठो समणोवासगो होत्था । तस्स वंसे पंचमो चंडरायणामधिज्जो णिवो वीराओ णं इगसयाहिय-अउणपन्नासेसु वासेसु विइक्कंतेसु कलिंगरज्जे ठिओ । तया णं पाडलिपुत्ताहिवो अट्ठमो णंदणिवो मिच्छत्तंधो अईवल्लोहाक्कंतो कलिंगदेसं पाडिऊण पुत्विं तित्थरूवकुमरगिरिम्मि सेणियणिवकारियजिणपासायं भंजित्ता सोवण्णिय-उसभजिणपडिंमं धित्तूण पाडलिपुत्तं पत्तो । तयणंतरं तत्थ कलिंगे जणवए तस्स णं सोहणरायस्स वंसे अट्ठमो खेमरायणामधिज्जो णिवो वीराओ णं सत्तवीसाहियदोसयवासेसु विइक्कंतेसु मगहाहिवो कलिंगरज्जे ठिओ । तयणंतरं वीराओ दोसयाहिय-अउणचत्तरिवासेसु विइक्कंतेसु मगहाहिवो असोअणिवो कलिंगं जणवयमाक्कम्म खेमरायं णिवं णियाणं मन्नावेइ, तत्थ णं से णियगुत्तसंवच्छरं पवत्तावेइ । तओ णं वीराओ दोसयपणहत्तरिवासेसु विइक्कंतेसु खेमरायपुत्तो वुड्ढरायो जिणधम्माराहगो अईवसद्दालुओ कलिंगविसयाहिवो संजाओ । तेण वि तत्थ कुमर-कुमारीगिरिजुअलोवरि समणाणं णिगंठाणं णिगंठीणं य वासावासट्ठं इक्कारस लेणा उक्किणाइया । तयणंतरं वीराओ णं तिसयवासेसु विइक्कंतेसु वुड्ढरायपुत्तो भिक्खुरायो कलिंगाहिवो संजाओ । तस्स णं भिक्खुरायणिवस्स तिण्णि णामधिज्जे एवमाहिज्जांति-एणं णं णिगंठाणं भिक्खूणं भत्ति कुणमाणो

भिक्षुरायत्ति, दुन्नं णिय पुव्वयाणुयमहामहेहणामधिज्जगयवाहणत्ताए
 महामहेहवाहण त्ति, तीयं णं तस्स सायरतडरायहाणित्ताए खारवेलाहिव त्ति ।
 एसो णं भिक्षुरायो अईवपरक्कमजुओ गयाइसेणाकंतमहिचलमंडलो मगहाहिवं
 पुष्फमित्तं णिवं अहिणिक्खित्ता णियाणम्मि ठाइत्ता पुच्चिं णंदणिवग्गहि-
 युसभेस-रोवणणपडिमं पाडलिपुत्ताओ पच्छा धित्तण णियगयत्ताणि संपत्तो ।
 तयणंतरं तेण भिक्षुरायणिवेण तत्थ णं कुमरगिरितित्थे पुच्चिं सणियणिवेणं
 कारिसं जिणपासायं पुणो उट्ठ(द्ध)त्तए । सवणं उरभजिणिदस्स सोवणिया
 पडिमा अज्जसुहत्थीणं थेराणं अंतवासिहिं सुट्ठिय-सुवडिवुद्धा (पडिवुद्धा)
 यरिएहिं पड्डाइया । पुच्चिं णं दुवात्तसवासदुग्गिभस्स कावे अज्जमहागिरि-
 अज्जसुहत्थीणं थेराणमणेगे अंतवासिया सुद्धाहारमलहिज्जमाणा तत्थ णं
 कुमरगिरिम्मि तित्थे कयाणसाणा चत्तदेहा सगं पत्ता । पुच्चिं तित्थयर-
 गणहर-परूवियं पवयणं वि बहुसो विणट्ठपायं णाऊण तेणं भिक्षुरायणिवेणं
 जिणपवयणसंगहट्ठं जिणधम्मवित्थरट्ठं च संपइणिवु व्व समणाणं णिगंठाणं
 णिगंठीणं य एगा परिसा तत्थ कुमारीपव्वय-तित्थम्मि मेलिया । तत्थ णं
 थेराणं अज्जमहागिरीणमणुपत्ताणं बल्लिस्संह-बोहिलिंग-देवायरिय-धम्मसेण-
 नक्खत्तायरियाइ जिणकप्पितुलणत्तं कुणमाणाणं दुन्नि सया णिगंठाणं समागया ।
 अज्जसुट्ठिय-सुवडिवुद्ध (पडिवुद्ध) -उमसाइ-सामज्जाइणं थेरकप्पियाणं वि
 तिन्नि सया णिगंठाणं समागया । अज्जापोइणीयाईणं अज्जाणं णिगंठीणं
 तिन्नि सया समेया । भिक्षुराय-सीचंद-चुण्णय-सेलगाइ समणोवासगाणं
 सत्तसया तत्थ समागया भिक्षुरायणिवभज्जापुण्णमित्ताइ-सावियाणं वि
 सत्तसया समागया । णियभज्जा पुत्त-णत्तुअपभिससक्कियो भिक्षुराओ णं
 सव्वाणं णिगंठाणं णिगंठीणं य नमंसित्ता एवं वयासी-भो महानुभावे ! अह
 तुम्हे वद्धमाणतित्थयरपरूवियधम्मण्यभावणवित्थरट्ठा णं सव्वपरक्कमत्ताए
 उज्जमह ! इइ तेणुत्ता सव्वे वि णं णिगंठा णिगंठीओ य सम्मया । तयणंतरं
 लद्धट्ठेणं तेणं भिक्षुरायणिवेणं णाणाविहभत्तिजुत्तेणं पूइया सक्कारि-सम्माणिया
 ते णं णिगंठा णिगंठीओ य मगह-महुरा-वंगाइ-जणवएसु
 तित्थयरपरूवियजिणधम्मप्पभावणट्ठा णिगया । तयणंतरं तेणं
 भिक्षुरायणिवेणं तत्थ कुमर-कुमारीगिरिजुयलुप्पिं जिणपडिमालंकिया णेगे

लेणा उक्किणाइया । नत्थ णं जिणकप्पितुलत्तं कुणमाणा णिगंठा
 कुमारीगिरित्तेणसु वासावासं णिवसंति । कुमरगिरिम्मि य थेरकप्पिया णिगंठा
 वासावासां णिवसति । इइ नाणं सञ्चाणं णिगंठाणं विभाइत्ता कयट्ठो
 भिक्खुरायणिवो कयंजलिपुडो बलिस्सहुमसाइ-सामज्जाइणं थेराणं णमंसित्ता
 जिणपवयणमउडकप्पपायस्स दिट्ठिवायस्स संगहट्ठा विण्णवेइ । इइ तेणं
 णिवेणं चोइण्हिं तेहिं थेरेहिं अज्जेहिं य अवसिट्ठं जिणपवयणं दिट्ठिवायं
 णिगंठगणाओ थोवं थोवं साहिइत्ता भुज्जा-ताल-वक्कलाइपत्तेसु
 अक्खरस्सन्निवायां वयं कारइत्ता भिक्खुराय-णिवमणोरहं पूरित्ता
 अज्जसोहम्ममुयाप्पसिय-द्वयात्तेसंगीक्खत्ता ते संजाया । समणाणं णिगंठाणं
 णिगंठाणं य जिणपवयणसुलह्वाइत्ते णं अज्जसामेहिं थेरेहिं य तत्थ पण्णवणा
 पस्सविया । उमसाइहिं य थेरेहिं तत्तत्थ मुत्तो सणिज्जुइयं पस्सवियं । थेरेहिं
 य अज्जवत्तिरस्सहेहिं य विज्जापवायपुव्वाओ अंगविज्जाइ सत्थे पस्सविए । एसो
 णं जिणसासण पभावगो भिक्खुरायणिवो णेगे धम्मकज्जाणि किच्चा
 मुत्ताण्णोवेओ वीराओ णं नीयादियतिसयवासंसेसु विइक्कंतेसु सगं पत्तो ।
 तयणंतरं तरस्स पुत्तो वक्कतायो कलिंगाहिवो जिणसासणपभावगो वीराओ
 तिसयवावट्ठिवासंसेसु सुहंसुहेणं णियरज्जं पाउणित्ता धम्माराहणुज्जुत्तो सगं
 पत्तो । तओ णं तरस्स पुत्तो विदुहरायो वि कलिंगाहिवच्चं पाउणित्ता जिणधम्मे
 गहियट्ठा णिगंठगणसंधुओ वीराओ णं तिसयपण्ण(ण?) वइवासेसु विइक्कंतेसु
 सगं पत्तो । अहावन्तीणयरम्मि संपइणिवरस्स णिपुत्तस्स
 संगगमणंतरम्मसोगणिवपुत्तित्स्समुत्तस्स बलमित्त-भाणुमित्तणामधिज्जे दुवे
 पुत्ते वीराओ दासयच्चउणवइ वासंसेसु विइक्कंतेसु रज्जं पत्ते । ते णं दुत्ति
 वि भाया जिणधम्मागदो वीराओ चउयत्तादियतिसयवासंसेसु विइक्कंतेसु सगं
 पत्ते । तयणंतरं बलमित्तरस्स पुत्तो णाभावाहणो अवन्तीरज्जे ठिओ । से वि
 य णं जिणधम्माणुमा वीराओ तिसयचउणवइवासंसेसु विइक्कंतेसु सगं पत्तो ।
 तओ तरस्स पुत्तो तदहीविज्जोवेओ गइहिट्ठो णिवो अवन्तीणयरे रज्जं पत्तो ।
 अह धारावासम्मि' णयरे वेरिसिहणामधिज्जास्स णिवरस्स कलिगाभिखेदा
 (भिधो) कृमागे गुणायणामणिगंठस्सोवप्पं सुत्ता जिणधम्मं पत्तो णिक्खमित्ता
 अणनारा जाओ । तरस्सणं सरस्सइणामधिज्जा भइणी वि णिक्खमित्ता

णिगंठी जाया । अहणंतरं विहारं कुणमाणे णिगंठ-णिगंठीगणोवे ते दुन्नि
वि भइणी भाया अवन्तीणयरुज्जाणे समागए । तत्थ णं आसं खेलिज्जंतो
गदहिल्लो णिवो समेओ । तत्थ णं से सरस्सइणिगंठीरुवमईव मणोहरं
पासित्ता मयणबाणाक्कंतो तां बलत्ताए धित्तूण णियंतेउरम्मि ठावइत्ता भुंजेइ ।
कालिगज्जेहिं बहुपत्थिओ वि से दुब्भग्गो तां ण मुंचेइ । कोहाक्कंतो कालिगज्जो
तओ विहारं किच्चा सिंधुजणवए पत्तो । तत्थ णं रज्जं कुणमाणं सामंतणामधिज्जं
सगरायं सुवण्णसिहित्ता वज्जाहय-गयाइपयंडसेणोवेयं कालिगज्जो
अवन्तीणयरीसमीवे ठावेइ । गदहिल्लो वि णियसेणोवेओ बहिं समागओ ।
तत्थ णं भीसणे जुज्जे जायमाणे गदहिल्लो णिवो कालं किच्चा णेरइयातिहिओ
जाओ । कालिगज्जो वि णियभइणिं सरस्सइं आलोयणापुव्वं पुणो दिक्खिऊण
तओ विहारं कुणमाणो कमेणं भरुअच्चे णयरे समागओ । तओ गदहिल्लुणिवपुत्तो
विक्रमक्कणामधिज्जो तं सामंतणामधिज्जं सगरायमाक्कम्म वीराओ
दसाहियचउसयवासेसु विइक्कंतेसु अवन्तीणयरे रज्जं पत्तो । से वि य णं
विक्रमक्को णिवो अईवपरक्कमजुओ जिणधम्माराहगो परोपयारेगणिट्ठो अवन्तीए
णयरे रज्जं कुणमाणो लोगाणमईवपिओ जाओ ।

एलावच्चसगोत्तं वंदामि महागिरिं सुहत्थिं च ।

तत्तो कोसिअगुत्तं बहुलस्स सरिक्खयं वंदे ॥१॥

अज्जासुहत्थिओ सुट्ठिय-सुप्पडिबुद्धा(बुद्धा) इयावलिया
थिरकप्पियाणमावलिया विणिग्गया । जिणकप्पितुलत्तं कुणमाणानं
अज्जमहागिरीणं बहुल-बलिस्सहाभिकखे दोवे पहाणसेहे होत्था ।

हारिअगोतं साई च वंदिमो हारिअं च सामज्जं ।

वंदे कोसिअगुत्तं संडिल्लं अज्जजीयधरं ॥२॥

तिसमुद्धखायकित्ति दीव-समुद्धेसु गहिअपेआलं ।

वंदे अज्जासमुद्धं अक्खुभिय-समुद्ध-गंभीरं ॥३॥

भणगं करगं झरगं पभावगं नाण-दंसणगुणाणं ।

वंदामि अज्जमंगुं सुअसागरपारगं धीरं ॥४॥

नाणम्मि दंसणम्मि अ, तव-विणए निच्चकालमुज्जुतं ।
 अज्जं नंदिलखमणं, सिरसा वंदे पसन्नमणं ॥५॥
 वट्ठउ वायगवंसो जसवंसो अज्जानागहत्थीणं ।
 वागरण-करण-भंगिअ-कम्मप्पयडीपहाणाणं ॥६॥
 जच्चंजणधाउसमप्पहाण मुद्धिअकुवलयनिहाणं ।
 वट्ठउ वायगवंसो रेवइनक्खत्तानामाणं ॥७॥
 अयलपुरा णिक्खंते कालिअसुअ-आणुओगिए धीरे ।
 बंभहीवगसीहे वायगपयमुत्तमं पत्ते ॥८॥
 जेसि इमो अणुओगो पयरइ महुराओ(अज्जावि) अट्ठभरहम्मि ।
 बहूनयरनिग्गयजसे ते वंदे खंदिलायरिए ॥९॥

आर्यमहागिरीणां जिनकल्पितुलनां कुर्वतां बहुलाख्यो विनेयवरो
 जिनकल्पितुलनामकरोत् । बलिस्सहश्च पश्चात् स्थविकल्पमभजत् ।
 बलिस्सहशिष्याः स्वात्याचार्याः श्रुतसागरपारगास्तत्त्वार्थसूत्राख्यं शास्त्रं
 विहितवन्तः । तेषां शिष्यैरार्यश्यामैः प्रज्ञापना प्ररूपिता । श्यामार्यशिष्याः
 स्थविराः शाण्डिल्याचार्याः श्रुतसागरपारगा अभवन् । तेषां शाण्डिल्याचार्याणां
 आर्यजीतधरा-ऽऽर्यसमुद्राख्यौ द्वौ शिष्यावभूताम् ।
 आर्यसमुद्रस्याऽऽर्यमङ्गुनामानः प्रभावकाः शिष्या जाताः । आर्यमङ्गूनां
 चाऽऽर्यनंदिलाख्याः शिष्या बभूवुः । आर्यनंदिलानां चाऽऽर्यनागहस्तिनः
 शिष्या बभूवुः । आर्यनागहस्तिनां चाऽऽर्यरेवतीनक्षत्राख्याः शिष्या अभवन् ।
 आर्यरेवतीनक्षत्राणां आर्यसिंहाख्याः शिष्या अभवन् । ते च
 ब्रह्मद्वीपिकाशाखोपलक्षिता अभवन् । तेषामार्यसिंहानां स्थविराणां मधुमित्रा-
 ऽऽर्यस्कंदिलाचार्यनामानौ द्वौ शिष्यावभूताम् । आर्यमधुमित्राणां शिष्या
 आर्यगन्धहस्तिनोऽतीवविद्वांसः प्रभावकाश्चाभवन् । तैश्च
 पूर्वस्थविरोत्तंसोमास्वातिवाचकरचिततत्त्वार्थोपरि अशीतिसहस्रश्लोकप्रमाणं
 महाभाष्यं रचितम्, एकादशांगोपरि
 चाऽऽर्यस्कन्दिलस्थविराणामुपरोधतस्तैर्विवरणानि रचितानि । यदुक्तं
 तद्रचिताचाराङ्गविवरणान्ते यथा-

थेरस्स महुमित्तस्य सेहेहिं तिपुञ्जानाणजुत्तेहिं ।

मुणिगणविवंदिएहिं ववगयरागाइदोसेहिं ॥१॥

बंभद्दीवियसाहामउडेहिं गंधहस्तिविबुहेहिं ।

विवरणमेयं रइयं दोसयवासेसु विक्कमओ ॥२॥

आर्यस्कान्दिलाचार्यसम्बन्धश्चैवम्-उत्तरमथुरायां मेघरथामिधः परमः
श्रमणोपासको जिनाज्ञाप्रतिपालको द्विजोऽभवत् । तस्य रूपसेनाऽभिधा
सुशीला भार्याऽऽसीत् । तयोः सोमरथामिधः सोमस्वप्नसूचितः सुतो बभूव ।
अथैकदा ते ब्रह्मद्वीपिकशाखोपलक्षिताः सिंहाचार्या विहारं कुर्वन्तः
क्रमेणोत्तरमथुरोद्याने समागताः । तेषां धर्मदेशनां निशम्य प्राप्तवैराग्येण
सोमरथेन चारित्र्यं गृहीतम् । इतोऽतीवभयंकरा द्वादशाब्दिकां दुष्कालो भरताद्धं
संजातः अतोऽर्हन्मार्गानुसारिणः केचन भिक्षावो भिक्षामलममाना गृहीतानशना
वैभार-कुमारगिर्यादिषु संलेखनया स्वर्जग्मुः । पूर्वसंकलितान्येकादशांगानि
जिनप्रवचनाधारभूतानि नष्टप्रायाणि संजातानि । दुर्भिक्षान्ते च
विक्रमार्कस्यैकशताधिकत्रिपञ्चाशत्संवत्सरे स्थविरार्यस्कंदिलाचार्योत्तरमथुरायां
जैनभिक्षूणां संघो मेलितः एकशताधिकपञ्चविंशतिर्जैनभिक्षवः
स्थविरकल्पानुयायिनो मधुमित्र-गन्धहस्त्यादयः संमिलिताः । सर्वेषां
सावशेषमुखपाठान् मेलयित्वाऽऽर्यस्कंदिलैर्गंधहस्त्याद्यनुमतैरेकादशांगी
पुनर्ग्रथिता । स्वल्पमतिभिक्षूणामुपकारार्थं चाऽऽर्यस्कंदिलस्थविरोत्तंसैः प्रेरिता
गंधहस्तिन एकादशांगानां विवरणानि भद्रबाहुरस्यामिविहितनिर्युक्त्यनुसारेण
चक्रुः । ततः प्रभृति च प्रवचनमेतत् सकलमपि माथुरीवाचनया भारते प्रसिद्धं
बभूव । मथुरानिवासिना श्रमणोपासकवरेणोशवंशविभूषणेन पोलाकाभिधेन
तत् सकलमपि प्रवचनं गन्धहस्तिनकृतविवरणापेतं तालपत्रादिषु लेखयित्वा
भिक्षुभ्यः स्वाध्यायार्थं समर्पितम् । एवं श्रीजिनप्रवचनप्रभावनां
विधायाऽऽर्यस्कंदिलस्थविरा द्वयधिकद्विशतवैक्रमीय संवत्सरे मथुरायामेव
कृताशनाः स्वर्गा प्राप्ताः । इति श्रीस्कान्दिलाचार्यसम्बन्धः सम्पूर्णः ॥

॥ इति श्रीस्कान्दिलाचार्याशिष्यलेखश्रीहिमवदाचार्यनिर्मिता

स्थविरावलीका समाप्ता ॥